

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2013/2093(INI)

17.10.2013

YTTRANDE

från utskottet för sysselsättning och sociala frågor

till utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd

över en europeisk handlingsplan för detaljhandeln till nytta för samtliga aktörer
(2013/2093(INI))

Föredragande: David Casa

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet noterar betydelsen av detaljhandeln, som står för nästan 15 procent av unionens totala arbetstillfällen, kvalificerade såväl som okvalificerade sådana, och särskilt dess betydelse för unga. Parlamentet uppskattar kommissionens inställning att ett underlättande av rörligheten kan bidra till tillväxten i sektorn, men betonar att gränsöverskridande arbetsförmedlingar ensamt inte bör betraktas som ett sätt att ta sig ur krisen. Parlamentet noterar dessutom att 29 procent av företagen i unionen, däribland en mycket hög andel små och medelstora företag, är verksamma i denna sektor. Parlamentet menar vidare att traditionella yrken har haft det svårt under senare år och att åtgärder behövs för att stärka och främja arbetstillfällen av hög kvalitet i denna sektor.
2. Europaparlamentet framhåller att detaljhandeln tillhandahåller mångsidiga och moderna sätt att köpa och sälja varor och tjänster som ökar konsumenternas valfrihet samt erbjuder flexibla anställningsmöjligheter, framför allt för unga och långtidsarbetslösa.
3. Europaparlamentet framhåller att det behövs en enhetlig och sammanhållen handlingsplan, med effektiv samordning av de olika politikområdena, för att i lika grad främja detaljhandelns ekonomiska, sociala och miljömässiga prestanda, i linje med målen i Europa 2020-strategin, varvid särskild vikt bör läggas vid bevarande och skapande av hållbara arbetstillfällen av hög kvalitet.
4. Europaparlamentet noterar att sektorn, inklusive stormarknaderna, har drabbats av kraftigt minskad sysselsättning till följd av den ekonomiska recessionen och i högre grad än tidigare tvingats tillämpa deltidarbete. Vissa multinationella företag har, samtidigt som de behållit positiva lönsamhetsnivåer, använt krisen som förevändning för att minska personalen, öka arbetsbördan och utnyttja instrument som lönebidrag och arbetstidsförkortning.
5. Europaparlamentet lyfter fram hur viktigt det är att ta itu med skillnaderna mellan arbetskraftskompetensen och detaljhandelns krav, med särskild betoning på länder med hög ungdomsarbetslöshet – och med stor hänsyn tagen till förbättrade arbetsvillkor – i syfte att stärka anställbarheten, särskilt för unga människor, långtidsarbetslösa, äldre arbetstagare och för personer med funktionsnedsättning, samt att ta hänsyn till behovet av att höja kompetensen genom livslångt lärande för att de anställda ska ta på sig nya arbetsuppgifter till följd av innovationen och bättre matcha behoven på arbetsmarknaden och kunna välja traditionella yrken som det råder brist på. Parlamentet betonar även att arbetsgivarna bör agera proaktivt genom att regelbundet förbereda arbetstagarna för förändringar och innovationer i deras sektor.
6. Av denna anledning och i syfte att effektivt bekämpa problemet med felmatchad kompetens i branschen framhåller Europaparlamentet att de kvalitativa och kvantitativa behoven i sektorn måste definieras tydligt under aktiv medverkan av alla berörda parter, däribland arbetsmarknadens parter och företagen.

7. Europaparlamentet noterar att lönerna i detaljhandelssektorn generellt är lägre än genomsnittet i andra sektorer och att detta skapar kompetensbrist eftersom de låga lönerna avskräcker högutbildade arbetstagare från att stanna kvar och gör att de inte anser att detta är en sektor där det är möjligt att göra karriär. Parlamentet rekommenderar därför medlemsstaterna och företagen att i sektorn införa löner som möjliggör ett värdigt liv för arbetstagarna, vilket alltid bör ske i samförstånd med arbetsmarknadens parter, där detta är relevant.
8. Europaparlamentet beklagar att det i sektorn, som präglas av hög ungdomssysselsättning och omsättning, finns en tendens att anställa unga människor till låga kostnader och med flexibla kontrakt för att sedan byta ut dem när de blir äldre och det är dags för stabila och dyrare kontrakt. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att upprätta planer med incitament till fortbildning och omskolning för äldre arbetstagare. Parlamentet framhåller det brådskande behovet av att stödja denna sektor för att erbjuda stabil och värdig sysselsättning.
9. Europaparlamentet understryker vikten av att i större utsträckning använda befintliga och planerade instrument på unionsnivå för att stödja strukturerade partnerskap mellan utbildningsleverantörer och företag, däribland sektoriella kunskapsallianser, inom ramen för programmet Erasmus för alla och Europeiska ungdomsgarantin. Parlamentet uppmuntrar utvecklingen av partnerskap mellan skola och företag, såsom varvad utbildning med lärlingsplatser med stöd av Europeiska alliansen för lärlingsutbildning.
10. Europaparlamentet noterar att sektorn kännetecknas av stor flexibilitet med visstidsanställningar eller bemanningsföretag. Parlamentet konstaterar också att denna sektor tenderar att kräva att arbetstagarna arbetar på söndagar och helgdagar och på kvällar och nätter, vilket kan få negativa konsekvenser för arbetstagarnas hälsa och för balansen mellan yrkes- och familjeliv. Parlamentet noterar vikten av att främja en hälsosam balans mellan yrkes- och privatliv och uppmanar därför medlemsstaterna att justera sina strategier vad gäller söndags- och helgdagsarbete i detaljhandeln för att förbättra balansen mellan de anställdas yrkes- och privatliv, utan att detta får onödigt negativ inverkan på de små och medelstora företagen i sektorn. Parlamentet uppmanar med eftertryck medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter att överväga genomförandet av strategier som ständigt betraktar söndagsarbete som frivilligt arbete som ger adekvat lön och kompensationsledighet, och har vederbörligen motiverade undantag.
11. Europaparlamentet uppmanar arbetsmarknadens parter att låta sig inspireras av de många avtal på företagsnivå om självstyrt arbete där personalen flera veckor i förväg kan planera extraarbete och övertid i stället för att behöva kallas in med kort varsel, samt att göra det möjligt att välja andra försäljningsställen än det ordinarie för att tillgodose personliga behov.
12. Europaparlamentet uppmanar till ökat stöd och uppmuntran för små och medelstora företag, i synnerhet innovativa sådana och dem som bidrar till den sociala ekonomin, inriktar sig på nya marknadsbehov och deltar i miljövänlig och socialt ansvarsfull verksamhet, för att göra EU:s detaljhandelssektor mer konkurrenskraftig, sänka priserna för konsumenterna, höja tjänsternas kvalitet och skapa nya arbetstillfällen.
13. Europaparlamentet noterar de viktiga nya tendenser som ökar effektiviteten vid

tillhandahållandet av tjänster till slutkunder och uppmuntrar till stöd för sådan utveckling, inte minst inom ramen för den digitala inre marknaden och då särskilt dess gränsöverskridande utveckling. Parlamentet uppmanar till ytterligare stöd för mindre detaljhandlare, eftersom dessa vanligtvis har svårare att hålla jämna steg med teknikförändringarna.

14. Europaparlamentet framhåller att de stora detaljhandlarna har tagit större delen av vinsterna, på bekostnad av de småföretagen och mikroföretagen, tack vare att de kan dra nytta av stordriftsfördelar, höja produktiviteten och erbjuda lägre priser. Parlamentet konstaterar att detta är bekymmersamt med tanke på den sociala och lokala sammanhållningen, i och med att småbutiker försvinner från stadskärnor, småorter och landsbygdsområden till förmån för köpcentrum utanför städerna, vilket försvårar tillgången till basvaror, särskilt för äldre och funktionshindrade personer. Parlamentet noterar att detta har medfört en betydande förlust av arbetstillfällen bland de mindre handlarna. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att garantera investeringar och incitament för att stödja sektorns små och medelstora företag och införa sträng lagstiftning om reglering av öppettider för att säkerställa rättvis konkurrens.
15. Europaparlamentet konstaterar att svartarbete är en avgörande fråga inom detaljhandeln och leder till stora sociala risker och låga inkomster för arbetstagare – vilka utestängs från sjuk- och hälsovårdssystem och socialbidrag – inverkar negativt på medlemsstaternas ekonomier och den europeiska sociala modellens ekonomiska bärkraft, samt undergräver finansieringen och fördelningen av sociala och offentliga tjänster. Parlamentet noterar med oro underbemanningen hos yrkesinspektioner i flera medlemsstater. Parlamentet uppmanar till ett korrekt genomförande av befintlig social- och arbetslagstiftning och till en utökning av arbetsplatsinspektionerna där detta behövs. Parlamentet välkomnar kommissionens initiativ att föra en dialog med aktörer inom detaljhandeln inom ramen för den europeiska plattformen för att bekämpa svartarbete, att bedöma konsekvenserna av den informella ekonomin på arbetsvillkoren, samt att hitta ett sätt för EU att bekämpa den. Parlamentet menar att det vore önskvärt om arbetsgivarorganisationer uteslöt arbetsgivare som utnyttjar svartarbete.
16. Europaparlamentet välkomnar uppmaningen till säkerhet på arbetsplatsen i kommissionens meddelande genom utveckling av ”intelligenta” lagersystem som minskar olycksrisken vid förflyttning av tunga laster inom ett av de mest riskutsatta områdena, med särskild hänvisning till arbetsrelaterad stress och muskel- och skelettbesvär på grund av felaktiga arbetsställningar. I denna sistnämnda fråga uppmanar parlamentet kommissionen att ingripa genom att återuppta det direktivförslag som drogs tillbaka tidigare.
17. Europaparlamentet anser att franchising är ett viktigt instrument för att skapa tillväxt och arbetstillfällen i sektorn men beklagar samtidigt att arbetstagarna i det franchisetagande företaget i vissa fall inte omfattas av de företagsavtal som gäller i det franchisegivande företaget.
18. Europaparlamentet anser att den sociala dialogen i detaljhandelssektorn har nått tillfredsställande nivåer och uppskattar därför kommissionens beslut att tillsätta en ständig arbetsgrupp för konkurrenskraft inom detaljhandeln, där medlemsstater och berörda parter

ska ingå.

19. Europaparlamentet beklagar att det i kommissionens meddelande inte talas om den sociala dumpning som förekommer i sektorn och som får vissa multinationella företag att investera i länder där föreningsfriheten och den kollektiva förhandlingsrätten motverkas.
20. Europaparlamentet anser att lagstiftningen om detaljhandelsmarknaden bör bli mer genomgående evidensbaserad, särskilt med tanke på behovet av att ordentligt undersöka och förstå lagstiftningens inverkan på småföretag.
21. Europaparlamentet efterlyser åtgärder – på unionell och nationell nivå – för att få bort onödiga regelrestriktioner och administrativa hinder som kan begränsa tillväxten, innovationen och jobbskapandet i dessa sektorer.
22. Europaparlamentet påpekar att 8,7 % av européerna inte hade tillgång till livsmedel i tillräcklig mängd och kvalitet under 2010. Parlamentet framhåller vikten av att EU:s politik främjar tillgången till livsmedelsbutiker med livsmedel av hög kvalitet till rimliga priser, särskilt i missgynnade områden, samt främjar anständiga arbetstillfällen.
23. Europaparlamentet framhåller små och medelstora handlares betydelse för att garantera livskraftiga, diversifierade och levande stads- och bycentrum, för att tillhandahålla inköpsmöjligheter för boende i närområdet, inte minst för de äldre, och skapa sysselsättning i landsbygdsområden.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	17.10.2013
Slutomröstning: resultat	+ : 34 - : 2 0 : 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Patrick Le Hyaric, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Jutta Steinruck, Andrea Zani, Inês Cristina Zuber
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Csaba Sógor, Tatjana Ždanoka
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Eric Andrieu, Pilar Ayuso, Eduard-Raul Hellvig, Roberta Metsola